

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

55. mateřská škola Plzeň, Mandlova 6

Mandlova 6, 301 00 Plzeň

Identifikátor školy: 600 069 389

Termín konání komplexní inspekce: 22. – 29. ledna 2003

Čj.	046 11/03-1007
Signatura	kd4aw167

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

55. mateřská škola Plzeň, Mandlova 6 je třípavilonové předškolní zařízení, jehož součástí je školní jídelna. Od 1. ledna 2002 je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Statutární město Plzeň, se sídlem ÚMO Plzeň 3, sady Pětatřicátníků 7 – 9, 305 83 Plzeň. Kapacita školy stanovená v Rozhodnutí o zařazení do sítě je 150 dětí, skutečný počet zapsaných dětí v tomto školním roce je 146. V roce 2002 došlo k významné změně, kdy se do areálu zařízení přistěhovala mateřská škola ze Skupovy ulice, která byla od ledna do června 2002 odloučeným pracovištěm 55. mateřské školy. Právní subjekt v současné době zahrnuje celkem 6 tříd. Děti jsou v souladu se současným trendem zařazovány do věkově smíšených tříd. Sídlištní mateřská škola je umístěna v okrajové části Plzně, v těsné blízkosti Borského parku a Českého údolí.

V rámci komplexní inspekce proběhla rovněž kontrola dodržování obecně závazných předpisů na úseku školního stravování a kontrola využívání finančních prostředků poskytnutých předškolnímu zařízení ze státního rozpočtu. Kontrolní zjištění z těchto oblastí jsou obsažena v Protokolu.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo sledování a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výchovně-vzdělávací práci v mateřské škole realizuje dvanáct učitelek včetně ředitelky, z nichž jedenáct absolvovalo vzdělání pro učitelky mateřské školy. Jedna pedagogická pracovnice vystudovala obor vychovatelství. Tato skutečnost však nemá negativní vliv na kvalitu její výchovně-vzdělávací práce s dětmi předškolního věku. Ředitelka absolvovala vysokoškolské vzdělání v oboru předškolní pedagogiky, další dvě učitelky v současné době vysokou školu externě studují (speciální pedagogiku, učitelství na 1. stupni ZŠ). Stabilita pedagogického sboru se teprve utváří, jelikož od září 2002 bylo do předškolního zařízení přijato pět nových učitelek. Kromě pedagogické pracovnice v důchodovém věku pracují všechny učitelky na plný úvazek.

Ředitelka, která byla jmenována do funkce s platností od 1. ledna 2002 měla při formování a vedení nového kolektivu ztíženou úlohu. Prvotním cílem bylo vytvoření vzájemné důvěry mezi všemi zaměstnanci, stanovení kompetencí jednotlivých učitelek a zejména pak sjednocení metod a forem výchovně-vzdělávací práce. Na základě provedené komplexní inspekce lze konstatovat postupné naplňování tohoto cíle. Prostředkem je promyšlená kontrolní činnost, která spočívá především v pravidelné kontrole vedení třídní dokumentace a plnění pracovních povinností všech zaměstnanců, hospitační činnost, analýza a průběžné vyhodnocování. Kvalita hospitační činnosti dosahuje mimořádné úrovně, o čemž svědčí četné záznamy. Ředitelce se velmi dobře daří monitorovat a vyhodnocovat kvalitu výchovně-vzdělávací práce jednotlivých učitelek. Poskytuje jim odpovídající metodickou pomoc, přesně vymezuje pozitiva, negativa a doporučení pro další práci. Se závěry hospitační činnosti jsou učitelky prokazatelným způsobem seznamovány a mají možnost se k nim vyjádřit. Svými vysokými nároky

na odbornost učitelek tak posouvá kvalitu výchovně-vzdělávací práce žádoucím směrem, v souladu se stanoveným školním vzdělávacím programem.

Ředitelka je lektorkou Pedagogického centra Plzeň pro oblast předškolní výchovy a dalšímu vzdělávání věnuje náležitou pozornost. Pro tento školní rok zpracovala kvalitní Plán vzdělávání pedagogických pracovníků. Výběr seminářů v něm koriguje s potřebou každé učitelky rozšířit si vědomosti na základě závěrů hospitační činnosti a s jejím zájmem o vybranou vzdělávací akci. Předávání zkušeností a poznatků probíhá (dle zápisů) na pedagogických radách a jejich aplikace v praxi se projevila i v přímé práci některých učitelek. Kvalita a přínos dalšího vzdělávání je jedním z hodnotících hledisek ředitelky.

Organizace chodu předškolního zařízení a jeho činnosti je velmi dobře zabezpečena. Systém zpracovaných řádů vymezuje konkrétně povinnosti, kompetence a práva všech zaměstnanců. Ředitelka nemá stanoveného statutárního zástupce, pouze pověřenou zastupující učitelku s omezenými pravomocemi v době její nepřítomnosti. Jediným vedoucím pracovníkem v zařízení je vedoucí školní jídelny, všichni ostatní zaměstnanci jsou přímo řízeni ředitelkou. Určená organizační struktura odpovídá velikosti školy a je funkční. Přímá výchovná práce učitelek v jednotlivých třídách je stanovena efektivně. Ředitelka klade důraz na smysluplný vnitřní a vnější informační systém. Pravidelně svolává pedagogické rady a provozní porady, které mají odpovídající náplň jednání v oblasti odborné i organizační, dbá na každodenní osobní kontakt s veškerým personálem. Informovanost rodičů o činnosti mateřské školy včetně jejich aktivní spoluúčasti je příkladná. Zveřejněný Školní vzdělávací program pod heslem „Kdo jsme“ formuluje směrem k laické veřejnosti věcně a srozumitelně záměry školy a její filozofii. Poskytuje také další potřebné údaje organizačního charakteru. V dětských šatnách a vstupních prostorách pavilonů jsou na nástěnkách prezentovány dětské výtvarné práce, nejbližší plánované akce pro děti, fotodokumentace, atd. Mateřská škola upřednostňuje setkávání s rodiči a jejich dětmi netradičními způsoby, např. formou společné tvořivé dílny (zhotovování dekorativních výrobků, pečení, práce s hlínou, pletení pomlázek), tradičního vánočního posezení či vystoupení dětí ve třídách při neformálních ukázkách jejich činnosti. Rodiče mohou kdykoli vstupovat do tříd a pobýt zde s dětmi. Přiměřeně bohaté jsou i mimoškolní aktivity (návštěvy kulturních pořadů, oslavy lidových tradic, školní slavnosti, jarní akce Pohádkový les apod.).

Personální podmínky jsou vzhledem k výše uvedeným skutečnostem hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Předškolní zařízení je staršího, sídlištního typu. Je tvořeno třemi jednopatrovými budovami a hospodářskou budovou s kuchyní a prádelnou. Celé zařízení je obklopeno velkou, zatím ne příliš účelně a bezpečně vybavenou zahradou. Ředitelka úspěšně pokračuje v postupných rekonstrukčních pracích a systematicky celou mateřskou školu s pomocí zřizovatele modernizuje. Všechny třídy jsou prostorné, světlé, čisté a mají velmi pěkné sociální zařízení. Prostorové podmínky poskytují dětem výborné možnosti pro jejich pohybové aktivity. Herní prostory jsou rozšířeny účelným využitím přilehlých místností. Děti tak mají dostatek soukromí pro hru. Uspořádání místností a organizace provozu školy je v souladu s požadavky na bezpečnost a psychohygienu. Výrazným pozitivem je pružný denní režim a podpora svobodného rozhodování dětí v rámci jasně stanovených pravidel. Na interiéru je patrné cílevědomé úsilí všech učitelek o estetické a efektivní uspořádání prostředí ve prospěch dětí.

Vybavení školy nábytkem a pomůckami je řešeno koncepčně. Za krátkou dobu působení současné ředitelky již došlo k obměně židliček, stolků, polic, hracích koutků a lehátek ve všech třídách. Na vynikající úrovni je v současné době nabídka nápaditých hraček, her, tvořivého materiálu, kostýmů, knih apod. Převažují přírodní materiály a hračky podporující tvořivost a fantazii dětí. Všechny třídy jsou vybaveny čističkami vzduchu nebo zvlhčovači. Podporu pohybových aktivit potvrzuje bohatá nabídka tělovýchovného nářadí a náčiní.

Ředitelka věnuje adekvátní pozornost i vybavení školy literaturou. Učitelská knihovna obsahuje přiměřeně bohatý fond odborné literatury vztahující se k současné předškolní výchově. Rovněž je kvalitně vybavena četnými příručkami s tematikou řízení mateřské školy. Dětská knihovna je zastoupena literaturou soudobou i klasickou. Je k dispozici v dostatečně pestrém výběru dětem i učitelkám ve všech třídách.

V průběhu komplexní inspekce bylo v přímé práci učitelek s dětmi patrné účelné využívání kvalitního materiálního vybavení. Ředitelka toto pravidelně sleduje i při své kontrolní a hospitační činnosti (viz. hospitační záznamy).

Úroveň materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce je vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Plánování a realizaci výchovně-vzdělávacího programu věnuje ředitelka patřičnou pozornost a prostřednictvím poznatků ze vzdělávacích seminářů k tomu vede i ostatní učitelky. Společně zpracovaly Školní vzdělávací program, který reflektuje cíle i obsahové oblasti Rámcového programu. Zaměřuje se na rozvoj tvořivosti dětí s důrazem na jejich citový a sociální rozvoj.

Pedagogické záměry školy specifikované ve Školním vzdělávacím programu jsou hodnoceny jednak v rámci hospitační činnosti ředitelky, zejména však formou diskusí na pedagogických radách. Tento způsob zpětné vazby je důležitou součástí efektivního řídicího procesu.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena průkazně, v odpovídajícím rozsahu.

Kontrola naplňování výchovně-vzdělávacích cílů je funkční.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

V průběhu komplexní inspekce byla sledována výchovně-vzdělávací práce ve všech třídách, celkem u deseti pedagogických pracovníků. Charakter práce jednotlivých učitelek, přestože této problematice věnuje ředitelka značné úsilí, zatím není zcela jednotný.

Spontánní činnosti

Společným znakem sledovaných spontánních činností bylo podnětné prostředí včetně přívětivé atmosféry. Členěním prostoru na různá hrací stanoviště a pestrou nabídkou pomůcek byly vytvořeny velmi dobré podmínky pro jejich realizaci. Většina učitelek měla předem promyšlený pedagogický záměr, náměty činností na sebe tematicky navazovaly. Herní aktivity se postupně, za spoluúčasti většiny dětí kvalitně rozvíjely. Obsahovaly bohaté námětové hry, prvky experimentování, konstruování a různé tvořivé činnosti. Ve většině tříd byla vhodně uplatněna

možnost seberealizace dětí. Tato skutečnost měla pozitivní vliv na vzájemnou spolupráci a velmi pěkné, nekonfliktní vztahy. Průběžné hodnocení učitelek bylo adresné a tím i účinné.

V jedné třídě byly herní aktivity neopodstatněně kráceny a jejich obsah nevhodně řízen. Ve dvou případech učitelky nedokázaly potlačit svoji dominantní roli a vhodným pedagogickým působením vést děti ke smysluplnému rozvoji hry.

Téměř ve všech třídách však byla naopak přirozená interakce a příkladná komunikace mezi učitelkami a dětmi hodnocena pozitivně. Rozvoj spontánního slovního projevu dětí tak byl zřetelný ve všech sledovaných herních aktivitách.

Výrazným pozitivem organizace denního režimu bylo skupinové podávání dopolední svačiny. Hry tak nemusely být z důvodu společné přesnídávky přerušeny a plynule pokračovaly. Děti dokázaly po skupinkách (dle momentální chuti a potřeby jídla) samostatně a klidně stolovat, obsloužit se, uklidit po sobě nádobí a zachovávat společenské a hygienické návyky.

Řízené činnosti

Rozdílné hodnocení kvality výchovně-vzdělávací práce bylo zaznamenáno při řízených činnostech. Zde převažovalo průměrné hodnocení, v menší míře velmi dobré, jedenkrát vynikající a jedenkrát pouze vyhovující.

Sledovanými činnostmi převážně prostupovala týdenní motivace. V některých třídách bylo zřejmé podnětné a zajímavé vzbuzení zájmu dětí. Nápaditá motivace tak výrazně přispívala k jejich tvůrčí spoluúčasti a emočnímu prožitku. Děti byly průběžně aktivizovány nejen slovem, ale i různými pomůckami či hudebními nástroji. Společným pozitivním rysem zde byla snaha navozovat činnosti, které mají přímou vazbu na dětské zkušenosti a zážitky. V těchto třídách se zpravidla projevila souhra a velmi dobrá týmová spolupráce učitelek. Přístup k dětem vycházel většinou z partnerství, podporoval dětskou sebedůvěru a samostatnost. Verbální projev byl vzájemně vyvážený, podporující diskusi, řešení problémových situací apod.

Ve zbývajících případech však byla motivační složka mělká, nevýrazná a tím i málo účinná. Učitelkám se tak nepodařilo všechny děti zapojit, čímž mnohdy docházelo k jejich pasivitě. Chaotické vedení řízené činnosti tak přispívalo i k nežádoucím projevům v chování. K jejich řešení nebylo přistupováno důsledně. Neúměrně dominantní role učitelek nedávala dětem dostatek příležitosti ke komunikaci, uplatnění vlastní aktivity a tvořivosti.

Přestože učitelky řízené činnosti plánují a denně se na ně připravují, volba způsobu organizace, metod a forem práce byla v jednotlivých třídách rozdílná. Nejvyšší kvalita výchovně-vzdělávací činnosti probíhala ve třídách, kde vzdělávací postupy obsahovaly prvky přirozeného a integrovaného učení. Individuální potřeby jednotlivých dětí zde byly citlivě a s taktem respektovány. Vhodně volené metody a formy práce děti aktivizovaly a vedly je k získávání dovedností prostřednictvím vlastní zkušenosti či prožitku. Dobře kladené problémové otázky stimulovaly jejich myšlení a rozvoj aktivní slovní zásoby.

V ostatních třídách převažovala frontální organizace a tradiční metody a formy odborné práce s různou výslednou efektivitou. V některých případech byly nápadité a pestré, avšak chyběla žádoucí gradace činností. Byla zde patrná snaha po zařazení inovačních prvků, prostor pro humor, radost, podnětné hodnocení. Násilně vkládaný didaktismus však mnohdy snižoval její kvalitu. Pouze v jedné třídě neovlivnila úroveň výchovně vzdělávací činnosti žádná výše uvedená pozitiva. Zbytečně dominantní role učitelky a její nedůslednost způsobily chaotické vedení řízené činnosti, potlačení aktivity a tvořivosti dětí včetně možnosti komunikace. Tyto výrazné nedostatky zcela utlumily smysl realizované činnosti.

Závěry z inspekční činnosti byly téměř všechny totožné se závěry hospitační činnosti ředitelky (viz. předložené zápisy).

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybový rozvoj dětí je denně velmi dobře realizován prostřednictvím volného pohybu při hrách, pravidelným zařazováním tělovýchovných aktivit a kvalitním pobytem venku. Ve všech třídách jsou děti systematicky vedeny k samostatnosti při sebeobsluze a hygieně. Na velmi dobré úrovni byly zaznamenány individuální mluvní projevy dětí, zejména 5 – 6ti letých. Spontánně hovoří ve větách, mají bohatou aktivní slovní zásobu a jsou ochotné komunikovat s dospělou, méně známou osobou ve třídě. Děti se chovají autonomně a přirozeně.

Vzdělávací práce má řadu společných prvků, ale zároveň některé odlišnosti. Spontánním činnostem byl v době konání komplexní inspekce věnován přiměřený časový prostor. Probíhaly v přirozených formách a na velmi kvalitní úrovni. Pozitivem je převažující snaha všech učitelek vytvářet prostředí klidu, důvěry a spokojenosti. Uplatňované metody a formy práce podporovaly aktivní zapojení dětí. V řízených činnostech se učitelky snaží navazovat na přímé zážitky dětí. Užívané metody a formy jsou jak progresivní, kdy děti dostávají prostor pro samostatné řešení, tak tradiční, při kterých plní spíše pokyny učitelky bez zapojení vlastní fantazie.

Celkově byla výchovně-vzdělávací práce, vzhledem k převaze pozitiv při realizaci spontánních činností ve všech třídách, hodnocena velmi dobře.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Inspekční činností bylo zjištěno, že údaje uvedené ve Zřizovací listině jsou v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Mateřská škola nabízí talentovaným dětem zájmové aktivity zaměřené především na výtvarné a hudební činnosti. Nabídka zájmových kroužků je přiměřená.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 18. 12. 2001, vydaná Statutárním městem Plzeň, bez čj. s účinností od 1. 1. 2002, Dodatek č. 1
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 30. 9. 2002, vydal Krajský úřad Plzeňského kraje, čj. ŠMS/2023/02, s účinností od 15. 10. 2002
3. Jmenování do funkce ze dne 15. 4. 2002, vydal Krajský úřad Plzeňského kraje, čj. ŠMS716/02 s účinností od 1. 1. 2002,
4. Výkaz Škol (MŠMT) V 1-01 k 30. 9. 2002
5. Rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ ve školním roce 2002/2003, vydané ředitelkou
6. Evidenční listy přijatých dětí ve školním roce 2002/2003
7. Výjimka z počtu dětí ve třídě pro školní rok 2002/2003 ze dne 7. 10. 2002, vydaná ředitelkou čj. 120/02
8. Přehled výchovné práce, evidence docházky dětí – 1. – 6. třída, září 2002 – leden 2003
9. Kopie dokladů o ukončeném odborném vzdělání všech pedagogických pracovníků
10. Školní vzdělávací program pro školní rok 2002/2003
11. Třídní programy – 1. – 6. třída, září 2002 – leden 2003
12. Výroční zpráva – školní rok 2001/2002
13. Organizační řád, vydaný 55. mateřskou školou Plzeň, bez uvedení data a platnosti
14. Provozní řád, vydaný 55. mateřskou školou Plzeň, bez uvedení data a platnosti
15. Pracovní řád, vydaný 55. mateřskou školou Plzeň, bez uvedení data a platnosti
16. Záznamy z hospitační činnosti ředitelky – školní rok 2001/2002, 2002/2003
17. Přehled dalšího vzdělávání učitelek - školní rok 2001/2002, 2002/2003
18. Záznamy z pedagogických rad a provozních porad - školní rok 2001/2002, 2002/2003

ZÁVĚR

Oblasti vytváření optimálních personálních podmínek věnuje ředitelka náležitou pozornost. Je si vědoma toho, že pouze prostřednictvím kvalitní výchovně-vzdělávací práce dokáže naplnit záměry školního vzdělávacího programu a očekávání rodičů. Ve své kontrolní činnosti je adekvátně náročná na profesionalitu učitelek.

Modernizování materiálně-technických podmínek je koncepčně promyšlené. Vybavení, uspořádání i výzdoba školy prochází za dobu působení současné ředitelky funkčními i estetickými proměnami. Zařízení působí svěžím dojmem. Nadstandardní vybavení hračkami a učebními pomůckami umožňuje úspěšně realizovat zvolený výchovně-vzdělávací program.

Prvořadým cílem mateřské školy je realizovat vzdělávací práci v duchu současných trendů předškolní výchovy. Pedagogický proces respektuje zásady psychohygieny a přiměřenosti. Společným znakem je vstřícný a laskavý přístup k dětem, který podporuje příznivou atmosféru ve třídách. Kladem je široký prostor pro spontánní činnosti, podpora a rozvoj samostatnosti dětí a ve většině sledovaných činností stimulační motivace. Negativa zjištěná v oblasti metod a forem práce jsou dlouhodobějšího charakteru. Ředitelka věnuje této problematice náležitou pozornost při své hospitační a metodické činnosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Bc. Eva Brabcová	Brabcová v. r.
Členové týmu	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.
	Mgr. Hana Ratzová	Ratzová v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Vlasta Lepší Martina Šimlová	

V Rokycanech dne 19. února 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. února 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis
Titul, jméno a příjmení

Mgr. Jitka Matějovicová

Matějovicová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2003-03-03	146 26/03-1007

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.